

Д. М. Овсяннико-Куликовський як ортолог: когнітивно-еволюційне висвітлення

Сергій Попов

*доктор філологічних наук,
професор кафедри загального і прикладного мовознавства,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна;
(4, майдан Свободи, Харків, 61022, Україна);
e-mail: s.leon.popov@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-3257-6245>*

Статтю присвячено когнітивно-еволюційному висвітленню переконань Д. М. Овсяннико-Куликовського як ортолога, який висловив свої ортологічні переконання й стосовно норм синтаксичного узгодження ад'єктивів з однорідними членами речення – іменниками. Можливість такого узгодження у множині вчений категорично заперечив, незважаючи на те що в узусі таке узгодження навіть у XVIII столітті вже було достатньо поширеним як логічне узгодження ад'єктива у множині з більш ніж одним іменником.

У статті доводиться, що, захищаючи нелогічне узгодження таких ад'єктивів в однині, вчений демонструє поверхнєве сприйняття такого узгодження як необхідного лише з урахуванням одного, найближчого у синтагмі постпозитивного іменника. Розкриваються основні положення когнітивно-еволюційної теорії мови, сутність якої передбачає алгоритм «сприйняття → логічність мислення → логічність мови» та одним з центральних понять якої є поняття поверхнєвості сприйняття як орієнтації на найближчі, найпомітніші ознаки явищ, категоризація за якими частіш за все є хибною.

Звертається увага на те, що аргументи вченого проти можливості розглядуваного узгодження в множині характеризуються невиправданими для наукового стилю емоційністю, ненауковістю та зневагою до протилежних переконань як журналістів його часу, так і відомих лінгвістів – як його попередників, так і сучасників. Підкреслюється, що така позиція Д. М. Овсяннико-Куликовського є аргументом до смаку, тобто одного з двох найслабших аргументів в теорії аргументації, який у лінгвістиці може застосуватись лише для характеристики стилістичних явищ, якими розглядуване узгодження не є.

У статті робиться висновок про те, що, заперечуючи можливість такого узгодження, Д. М. Овсяннико-Куликовський був вельми консервативним ортологом, який, керуючись поверхневим сприйняттям, нехтував мовними фактами узусу, журналістів та інших лінгвістів. Оскільки він мав і має своїх послідовників, посібники яких перевидаються досі, можна говорити про існування в російськомовній ортології антимовно-еволюційної консервативної партії, що для російського соціуму в цілому можна визнати цілком природнім.

Ключові слова: Д. М. Овсяннико-Куликовський, синтаксис російської мови, синтаксичне узгодження, ад'єктив, іменник, когнітивно-еволюційна теорія мови, поверхнєве сприйняття, теорія аргументації.

Як добре відомо, наукова діяльність Д. М. Овсяннико-Куликовського була достатньо різноманітною, в тому числі якоюсь мірою й ортологічною, бо у своїх наукових працях він час від часу висловлював свої погляди на норми російської мови. Оскільки Д. М. Овсяннико-Куликовський присвячував багато уваги російському синтаксису, саме тут і спостерігаються його висловлювання, що нас цікавлять: висловлювання щодо російськомовної норми синтаксичного узгодження ад'єктивів з однорідними членами речення – іменниками.

Метою цієї статті є розгляд ортологічного переконання Д. М. Овсяннико-Куликовського щодо вказаної норми з урахуванням відповідності такого переконання російськомовному узусу його часів, наслідків цього переконання для сучасної російськомовної ортології і в руслі когнітивно-еволюційної теорії мови.

Розгляд цього питання необхідно почати з того, що в своїй концепції синтаксису

Д. М. Овсяннико-Куликовський розрізняв узгодження, під яким розумів «граматичне наслідування» (*мой дом, моего дома*) і «відповідність (паралелізм) у числі» (*эти дома, эти дома продаются*). Вчений констатував, що у такій відповідності немає граматичного наслідування, через що він і називав це явище просто відповідністю [5, с. 27-28]. Зрозуміло, що в сучасному синтаксисі те, що Д. М. Овсяннико-Куликовський розрізняв як зазначені узгодження і відповідність, розрізняються як граматичне узгодження та семантичне узгодження, але щодо цього дорікати Дмитру Миколайовичу, який писав це більше ста років тому, можна навряд чи.

Але далі у тому ж керівництві він пише, що ще ясніше така відповідність, тобто, сучасною термінологією, семантичне узгодження, спостерігається «у тих випадках, коли при двох або більше іменниках в однині ми ставимо дієслово у множині: «дивань, одно кресло, стоць и шкафь составляли все убранство комнатъ». Тут дієслово,

власне кажучи, не узгоджується з іменниками, а тільки відповідає формою множини на той факт, що тут не одне, а кілька іменників. Прикметники так “відповідати” не можуть; не можна сказати: «мои старые дивань, комодь, столъ...» (в прикладі вченого ми бачимо не тільки прикметник, а й особовий займенник, через що ми і вважаємо, що він мав на увазі ад’єктиви в цілому). І до цих слів автор дає виноску: «У сучасному друці часто доводиться зустрічати висловлювання на кшталт: „Я давно не видаць моїх брата и сестру”. Це не по-російськи і ріже вуха» [5, с. 28-29].

Сучасний узус російської мови дозволяє переконатися в тому, що семантичне узгодження у числі з однорідними членами речення – іменниками вже не одне століття є цілком нормативним у випадках застосування якісних прикметників і особових займенників (*Там она купила недорогое стол и стул; Вчера я встретил моих брата и сестру*) та – з перемінним успіхом – у випадках застосування відносних прикметників (*английские автомобиль и катер, але русский язык и литература*), тут найбільший супротив логічному узгодженню чинять, ясна річ, найчастотніші варіанти.

Така зміна норм синтаксичного узгодження поступово відбувається разом з когнітивною еволюцією носіїв мов, що дозволяє зрозуміти когнітивно-еволюційна теорія мови [7]. Ця теорія доводить, що якість мови залежить від якості мислення, яка у свою чергу залежить від якості сприйняття. Якість сприйняття може мати три ступеня: синкретичне сприйняття, поверхнєве сприйняття та альтернативне сприйняття.

Синкретичне сприйняття – це невідокремлення себе від оточуючого світу або чогось іншого від того, що його оточує. Найчастіше воно спостерігається у первісних людей та будь-яких малих дітей – згідно з відомою гіпотезою Л. С. Виготського про ідентичність біологічного та когнітивно-мовного розвитку в онтогенезі та філогенезі (з кожним роком ця гіпотеза набуває все більше підтвержень).

Альтернативне сприйняття – це перцептивна норма. Нормальним є щось обирати з усіх наявних альтернатив. Але людство в онтогенезі та філогенезі навчається сприймати ці альтернативи лише поступово.

Перший і третій ступені сприйняття, синкретизм і альтернативність, відомі у психології здавна. Прояви поверхнєвого сприйняття в когнітивній психології описані, але саме поняття поверхнєвого сприйняття як середнього ступеня між ними запроваджується когнітивно-еволюційною теорією мови, і саме поверхнєве сприйняття поступово долається в досліджуваному тут синтаксичному узгодженні. Продемонструємо, що саме під таким сприйняттям розуміється.

Відомі представники когнітивної психології після проведення ними великої кількості експериментів наголошують на тому, що під час сприйняття будь-чого першою завжди сприймається енергія стимулу, яка характеризується більшою силою. В таких випадках важливою є й відстань до стимулу: якщо різні стимули мають однакову силу енергії, першим сприймається стимул просторово ближчий (див., наприклад, [10, с. 100]).

Пересвідчитись у цьому дозволяють відомості про зорове сприйняття у дітей дошкільного віку: його характеризують нестійкість, фрагментарність, побіжність і блукання погляду, завдяки яким сприйняття стає випадковим. Це доводить відомий експеримент, проведений славетним онтопсихологом Жаном Піаже разом із помічницею Ганною Шемінською. Дві однакової форми судини діти 4-5 років наповнюють однаковою кількістю намистин. Коли вміст однієї з цих судин перед очима дітей пересипається до третьої судини, вищої та тоншої за дві однакові попередні, дітей запитують, чи змінилася при цьому пересипанні кількість намистинок. Абсолютно всі діти відповідають, що у новій судині кількість намистин змінилася: на думку одних дітей, намистин поменшало, бо нова судина є тоншою, на думку інших, – намистин побільшало, бо нова судина є вищою [6, с. 183-184].

За первісного сприйняття можна побачити ту ж саму орієнтацію на найближчу, випадкову ознаку, категоризація за якою частіше за все є хибною. Наведемо деякі з прикладів відомого етнографа та психолога Люсьєна Леві-Брюля: на переконання тубільців, незвичний головний убір і сутана місіонера викликали посуху, а прикріплений до пальми портрет британської королеви Вікторії викликав епідемію плевриту; коли тубільці побачили зображення тіні птаха на стіні, яку показав дослідник заради розваги, і потім вдало сходили на полювання, вони щоразу просили дослідника показувати цю тінь напередодні полювання, бо сприйняли її як щасливий знак; тубілець, який сховався на полювання та риболовлю невдало, повертався додому і ламав голову над тим, хто ж зачаклував його лук і сіті, раптом він побачив одноплемінника, який випадково проходив поруч, і миттєво вирішив, що чаклуном є саме цей одноплемінник; якщо у тубільців померла худоба, загинув урожай або у житло влучила блискавка, це може бути тільки одне: наслідки чаклунства поганої людини [13].

Достатньо відомим є експеримент з Рафаелем, колтушським шимпанзе, у якого закріпили певні умовні рефлекси: щоб взяти яблуко, яке лежало за спиртівкою, що горіла, йому потрібно було набрати до кухлю води з крану діжки та залити цією водою вогонь спиртівки. Одного дня Рафаеля посадили на пліт, що був на середині колтушського озера. На цьому ж плоту горіла спиртівка, за якою лежало яблуко, а за ними лежала жердина. Але знайома Рафаелю діжка води з краном була на іншому плоту, що був в кількох метрах

від першого. Щойно Рафаелю надали можливість діяти, він узяв кухоль, перекинув жердину на сусідній пліт, з ризиком впасти у воду перейшов по цій жердині на цей пліт, набрав з крана до кухля води і, з таким же ризиком повернувшись жердиною назад, загасив вогонь і отримав яблуко. Такий ризикований шлях, замість того щоб зачерпнути кухлем води з озера, він обрав тільки тому, що він до нього звик, а іншого шляху не сприйняв. Наступного разу знов за спиртівкою лежало яблуко, але води до баку не налили. Привчений тільки до одного шляху успіху, Рафаель не збагнув зачерпнути кухлем води за бортом і тому залити вогонь спиртівки не спромігся (про подібні випадки безальтернативної поведінки інших шимпанзе та інших мавп – див. [14; 15]).

Таке сприйняття ми називаємо поверхневим. І саме таке, поверхнєве, сприйняття демонструє Д. М. Овсяніко-Куликовський, коли заперечує можливість семантичного узгодження у числі ад'єктивів з однорідними членами речення – іменниками. Він наполягає на тому, що нормальними є сполучення *мой старый дивань, комодь, стоць* і речення *Я давно не видаць моего брата и сестру*, тобто демонструє гідним для узгодження лише найближчий до ад'єктива іменник, а другий або третій тощо іменник, який за логікою теж потребує узгодження, не сприймає.

В наведеній вище невеликій за обсягом виносці є ще дві речі, за які Д. М. Овсяніко-Куликовський вартий суттєвої наукової критики.

По-перше, аргумент «Це не по-російськи і ріже вухом» є і занадто для наукового стилю емоційним, і, особливо словосполучення «ріже вухом», абсолютно ненауковим. З точки зору теорії аргументації, це аргумент до смаку, який в лінгвістиці може застосовуватись лише в одному випадку: під час визначення стилістичних характеристик мовних одиниць, але наведені Д. М. Овсяніко-Куликовським приклади узгодження є стилістично нейтральними.

По-друге, фраза «У сучасному друці часто доводиться зустрічати висловлювання на кшталт» є свідченням того, що випадки логічного узгодження ад'єктивів у множині з однорідними членами речення – іменниками були в той час достатньо розповсюдженими, причому не на вулиці, а в ЗМІ, до яких таким чином Дмитро Миколайович висловлює велику неповагу.

Важливо пам'ятати, що в другій половині минулого століття навіть у російській ортології вже було визнано, що мовні норми лінгвістами не створюються, а фіксуються в узусі: хай би як вони в узусі не склалися, подобаються вони ортологам чи не подобаються, обов'язок лінгвіста – їх не критикувати, а фіксувати. Втім

тут ми маємо зауважити, що теоретично російські лінгвісти це визнають, але на практиці чинять цьому – часто навіть підсвідомий, погано контрольований розумом – супротив. Так, відомий російський соціолінгвіст Л. П. Крисін неодноразово давав інтерв'ю різним зацікавленим в лінгвістичних справах ЗМІ, в яких завжди підкреслював, що ортологи мовні норми мають не створювати, а фіксувати, але іноді, здається неконтрольовано, продукував аргументи на кшталт: «Але якщо всі люди раптом почнуть казати слова *процент, доцент* і *портфель* із наголосом на першому складі, а слова *документ* і *магазин* з наголосом на другому складі, то з цим потрібно ж буде щось робити!..». Це свідчить про те, що потайки він проти змін, які особисто йому не подобаються, й інколи ця таємничість через необережність таких висловлювань стає явною, створюючи у слухачів і читачів когнітивний дисонанс.

Ми не можемо критикувати Д. М. Овсяніко-Куликовського за те, що він не визнавав демократичність мовних норм в ті часи, коли ніхто з мовознавців їх не визнавав, але ми маємо його критикувати за зневагу до мовних фактів узусу та тодішніх ЗМІ. Журналісти – не селяни й не пролетаріат того часу, журналісти в усі часи – достатньо розвинуті мовні особистості.

Можна було б припустити, що за часів Д. М. Овсяніко-Куликовського семантичне узгодження в числі ад'єктивів з однорідними членами речення – іменниками заперечували всі лінгвісти. Але це не так. Навіть не тільки сучасники, а й попередники Дмитра Миколайовича, а саме М. В. Ломоносов, а згодом Ф. І. Буслаєв, В. І. Чернишов і О. О. Шахматов, констатували, що у російській мові ще з XVIII століття у розглядуваних тут сполученнях нерідкою є логічна множина ад'єктиву [4, с. 554; 2, с. 450; 11, с. 591-592; 12, с. 304]. Виявляється, що Дмитро Миколайович знехтував і єдиною думкою чотирьох дуже відомих колег, з якою він навряд чи не був знайомий.

Втім у своєму ортологічному консерватизмі Д. М. Овсяніко-Куликовський залишився не поодиноким. В нього знайшлися такі ж самі, консервативні та такі, що нехтують узусом та міркуваннями, які їм не подобаються просто на їх мовний смак, послідовників. Так, Д. Е. Розенталь, посилаючись саме на досліджуване тут нами емоційне висловлювання Д. М. Овсяніко-Куликовського, рекомендує форму однини ад'єктива в реченнях типу *Мой отец с матерью пришли* і посилається на тургеневський приклад *Дикий гусь и утка прилетели первыми* [8, с. 220], а згодом вже послідовники Д. Е. Розенталя, а саме І. Б. Голуб, Г. Я. Солганік і Ю. А. Бельчиков, що рекомендацію просто репродукують [3, с. 384-385; 9, с. 202-203; 1, с. 273-274]. Засновник Національного корпусу російської мови В. О. Плунон постійно говорить про те, що

ортологи мають користуватись цим корпусом, бо в ньому відбито потрібний їм для фіксації норм узус, але марно.

Для того щоб зрозуміти ставлення пересічних росіян, а також, що важливо, журналістів та працівників російських радіо та телебачення до ортології та ортологів, достатньо пригадати святковий вечір в Останкіно 1990 року, присвячений 90-річному ювілею Д. Е. Розенталя. На цьому заході журналісти та інші робітники телебачення заспівали відомому ортологу піддесливці частівки, в яких, зокрема, були такі слова: «Ты подарил *фольгу* нам и отменил *ракурс*» (раніше в цих словах спостерігалися варіанти з іншим наголосом). Як можна переконатися, в російському – далеко не люмпенському –

середовищі досі панує архаїчне переконання, що ортологи саме встановлюють мовні норми, а не фіксують їх в узусі. Інші коментарі тут зайві.

Таким чином, ми можемо дійти наступного висновку. Д. М. Овсяніко-Куликовський був вельми консервативним ортологом, який, керуючись поверхневим сприйняттям, нехтував мовними фактами узусу, журналістів та інших лінгвістів. Оскільки він мав і має своїх послідовників, посібники яких перевидаються досі, можна говорити про мимовільне створення ним в російськомовній ортології антимовноєволюційної, консервативної партії за повної під сучасну пору відсутності ортологів справжніх, еволюційних. Втім для російського соціуму будь-які консервативні, антиєволюційні явища можна визнати цілком природними.

Список використаної літератури

1. Бельчиков Ю. А. Практическая стилистика современного русского языка. Москва: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2008. 424 с.
2. Буслав Ф. И. Историческая грамматика русского языка. Москва: Госуд. учебно-педагогическое изд-во Министерства просвещения РСФСР, 1959. 623 с.
3. Голуб И. Б. Стилистика русского языка. 8-е изд. Москва: Айрис-пресс, 2007. 448 с.
4. Ломоносов М. В. Российская грамматика. *Ломоносов М. В. Полное собрание сочинений*. Т. 7. Труды по филологии 1739–1758 гг. Москва-Ленинград: Изд-во АН СССР, 1952. С. 389-578.
5. Овсянико-Куликовский Д. Н. Руководство к изучению синтаксиса русского языка. Москва: Тип. Сытина, 1907. 237 с.
6. Пиаже Ж. Психология интеллекта. *Пиаже Ж. Избранные психологические труды*. Психология интеллекта. Генезис числа у ребенка. Логика и психология. Пер. с франц. Москва: Просвещение, 1969. С. 55–231.
7. Попов С. Л. Когнітивно-єволюційна теорія мови: обґрунтування. *Cognition, communication, discourse*. 2023. № 26. С. 123-139.
8. Розенталь Д. Э. Практическая стилистика русского языка. 4-е изд., испр. Москва: Высшая школа, 1977. 316 с.
9. Солганик Г. Я. Практическая стилистика русского языка: учеб. пособие для студ. филол. и жур. фак. высш. учеб. заведений. 4-е изд., стер. М.: Издательский центр «Академия», 2010. 304 с.
10. Солсо Р. Когнитивная психология. Пер. с англ. С. Комаров. 6-е изд. Санкт-Петербург: Питер, 2011. 589 с.
11. Чернышев В. И. Правильность и чистота русской речи. Опыт русской стилистической грамматики. *Чернышев В. И. Избранные труды в 2-х т.* Сост. А. М. Иорданский, В. Г. Костомаров, И. Ф. Протченко. Т. 1. Вступит. статья акад. В. В. Виноградова. Москва: Просвещение, 1970. С. 443-641.
12. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка. Ленинград: Учпедгиз, 1941. 606 с.
13. Lévy-Bruhl L. Le surnaturel et la nature dans la mentalité primitive. Paris: F. Alcan. 1931. 293 p.
14. Pruett J. D. Evidence of cave use by savanna chimpanzees (*Pan troglodytes verus*) at Fongoli, Senegal: Implications for thermoregulatory behavior. *Primates*. 48(4). 2007. P. 316-319.
15. Read D. W. Working memory: A cognitive limit to non-human primate recursive thinking prior to hominid evolution. *Evolutionary Psychology*. 6. 2008. P. 676-714.

Надійшла до редакції 17 квітня 2024 р.

Прийнята до друку 27 травня 2024 р.

References

1. Belchikov Yu. A. (2008). Practical stylistics of the modern Russian language. M.: AST-PRESS KNIGA. 424 p. [in Russian]
2. Buslaev F. I. (1959). Historical grammar of the Russian language. M.: State. educational and pedagogical publishing house of the Ministry of Education of the RSFSR. 623 p. [in Russian]
3. Golub I. B. (2007). Stylistics of the Russian language. 8th ed. M.: Iris-press. 448 p. [in Russian]
4. Lomonosov M. V. (1952). *Russian grammar. Lomonosov M. V. Complete works*. V. 7. Works on philology 1739-1758. M.-L.: Publishing House of the USSR Academy of Sciences. P. 389-578. [in Russian]
5. Ovsyaniko-Kulikovskiy D. N. (1907). A guide to studying the syntax of the Russian language. M.: Ed. Sytina. 237 p. [in Russian]

6. Piaget J. (1969). Psychology of intelligence. *Piaget J. Selected psychological works*. Psychology of intelligence. Genesis of number in a child. Logic and psychology. Transl. from French. M.: Education. P. 55-231. [in Russian]
7. Popov S. L. (2023). Cognitive-evolutionary theory of language: justification. *Cognition, communication, discourse*. No. 26. P. 123-139. [in Ukrainian]
8. Rosenthal D. E. (1977). Practical stylistics of the Russian language. 4th ed., rev. M.: Vyshcha shkola. 316 p. [in Russian]
9. Solganik G. Ya. (2010). Practical stylistics of the Russian language: textbook. aid for students filol. and zhur. fak. higher textbook establishments. 4th ed., erased. M.: Publishing center "Academy". 304 p. [in Russian]
10. Solso R. (2011). Cognitive psychology. Per. from English S. Komarov. 6th ed. St. Petersburg: Peter. 589 p.: ill. (Masters of Psychology). [in Russian]
11. Chernyshev V. I. (1970). Correctness and purity of Russian speech. Experience of Russian stylistic grammar. *Chernyshev V. I. Selected works in 2 volumes*. Comp. A. M. Iordansky, V. G. Kostomarov, I. F. Protchenko. V. 1. Enter. article by acad. V. V. Vinogradova. M.: Education. P. 443-641. [in Russian]
12. Shakhmatov A. A. (1941). Syntax of the Russian language. L.: Uchpedgiz. 606 p.
13. Lévy-Bruhl L. (1931). Le surnaturel et la nature dans la mentalité primitive. Paris: F. Alcan. 293 p. [in French]
14. Pruetz J. D. (2007). Evidence of cave use by savanna chimpanzees (*Pan troglodytes verus*) at Fongoli, Senegal: Implications for thermoregulatory behavior. *Primates*. 48(4). P. 316-319. [in English]
15. Read D. W. (2008). Working memory: A cognitive limit to non-human primate recursive thinking prior to hominid evolution. *Evolutionary Psychology*. 6. P. 676-714. [in English]

Submitted April 17, 2024.

Accepted May 27, 2024.

Sergiy Popov, Doctor of Philology, Professor of the Department of General and Applied Linguistics, V. N. Karazin Kharkiv National University, (4, Svobody sq., Kharkiv, 61022, Ukraine); e-mail: s.leon.popov@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-3257-6245>

D. M. Ovsianyko-Kulikovskiy as an Orthologist: the Cognitive-evolutionary Coverage

The article is devoted to the cognitive-evolutionary coverage of D. M. Ovsianyko-Kulikovskiy's beliefs as an orthologist who expressed his orthological convictions regarding the norms of syntactic agreement of adjectives with homogeneous noun phrases. The scholar categorically denied the possibility of such agreement in the plural, despite the fact that in the eighteenth century such agreement was already quite common in usage as a logical agreement of the plural adjective with more than one noun.

The article proves that, defending the illogical agreement of such adjectives in the singular, the scientist demonstrates a superficial perception of such agreement as necessary only with regard to one, closest postpositive noun in the syntagm. The main provisions of the cognitive-evolutionary theory of language are revealed, the essence of which involves the algorithm "perception → logic of thinking → logic of language" and one of the central concepts of which is the concept of superficiality of perception as an orientation to the closest, most noticeable features of phenomena, the categorization of which is often erroneous.

Attention is drawn to the fact that the scientist's arguments against the possibility of the considered plural agreement are characterized by emotionality, unscientific nature and disregard for the opposite beliefs of both journalists and famous linguists - both his predecessors and contemporaries - unjustified for the scientific style. It is emphasized that such a position of D. M. Ovsianyko-Kulikovskiy is an argument to taste, i.e. one of the two weakest arguments in the theory of argumentation, which in linguistics can be used only to characterize stylistic phenomena, which the agreement under consideration is not.

The article concludes that, denying the possibility of such agreement, D. M. Ovsianyko-Kulikovskiy was a very conservative orthologist who, guided by superficial perception, neglected the linguistic facts of usage, journalists and other linguists. Since he had and still has his followers, whose books are still being reprinted, we can speak of the existence of an anti-language-evolutionary conservative party in Russian-language orthology, which can be recognized as quite natural for Russian society as a whole.

Key words: D. M. Ovsianyko-Kulikovskiy, syntax of the Russian language, syntactic agreement, adjective, noun, cognitive-evolutionary theory of language, surface perception, theory of argumentation.
